

Ontwerp startbeslissing signaalgebied

ASSENEDE, NOORDSTRAAT (SG_R3_GKA_07)

STATUS/VERSIE: goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 31/03/2017

LEESWIJZER

Op 31/03/2017 nam de Vlaamse Regering een beslissing over de vervolgstappen (vervolgtraject en beleidsopties) voor dit signaalgebied. Deze beslissing kadert in de uitvoering van de conceptnota (VR 29 maart 2013) met de aanpak voor het vrijwaren van het waterbergend vermogen in kader van de korte termijnactie van het groenboek Beleidsplan Ruimte Vlaanderen.

Deze fiche beschrijft voor het signaalgebied “Assenede, Noordstraat” de gekozen beleidsopties (ontwikkelingsperspectief) en het vervolgtraject op basis van een ontwerp-startbeslissing, zoals voorbereid door de Coördinatiecommissie Integraal Waterbeleid.

Hoofdstuk 1 geeft een algemene situering van het signaalgebied weer en hoofdstuk 2 motiveert de afbakening van het signaalgebied. Hoofdstuk 3 beschrijft de overstromingsgevoeligheid van het signaalgebied en in hoofdstuk 4 worden de diverse visies op dit gebied besproken.

Hoofdstuk 5 omvat een korte weergave van het overleg dat met de betrokken lokale besturen gevoerd werd.

In hoofdstuk 6 wordt aangegeven voor welke beleidsoptie(s) gekozen is/zijn en welk instrument en/of initiatiefnemer hieraan gekoppeld zijn. Naargelang de rol van het signaalgebied voor het behoud van waterbergend vermogen en het algemeen beoordelingskader, zoals opgenomen in de omzendbrief LNE/2015/2, om nieuwe ontwikkelingen in overstromingsgevoelig signaalgebied te beoordelen, werd een keuze gemaakt tussen de volgende 3 opties:

1. Optie A - beperkte randvoorwaarden (type infiltratie, waterconservering,..)
indien de bestemming compatibel blijkt met het waterbergend vermogen, eventueel mits beperkte randvoorwaarden (bv voor infiltratie of waterconservering);
2. Optie B - maatregelen met behoud van bestemming (type overstromingsvrij bouwen)
indien er een overstromingskans bestaat maar de bestemming compatibel kan zijn met het waterbergend vermogen mits overstromingsvrij bouwen;
3. Optie C - vrijwaren van bebouwing
indien de bestemming niet compatibel is met het waterbergend vermogen en vrijwaren van bebouwing op basis van de overstromingskans aangewezen is.

Hoofdstuk 7 omvat de conclusies voor het signaalgebied en geeft de richting weer op basis waarvan de omzendbrief “Richtlijnen voor de toepassing van de watertoets bij het vrijwaren van het waterbergend vermogen in signaalgebieden” in dit gebied toegepast moet worden. In dit hoofdstuk is ook de beslissing van de Vlaamse Regering van 31/03/2017 opgenomen.

De conceptnota, de omzendbrief en de beslissing van de Vlaamse Regering van 31/03/2017 zijn terug te vinden op www.signaalgebieden.be.

1 Situering

1.1 Algemeen

Gemeente(n): Assenede

Provincie(s): Oost-Vlaanderen

Ligging: Nabij centrum van Boekhoute.

Bekken: bekken van de Gentse Kanalen

Betrokken waterlopen: Lembeekse Isabellastroom - Isabellastroom - Basseveldsebeek - Isabellabeek - Leembeek – Isabellawatergang (VHAG 2848, cat. 2, beheerder Isabellapolder).

Oppervlakte: 3 ha, voornamelijk woongebied met landelijk karakter

Figuur 1: situering signaalgebied op orthofoto (medio 2015) met aanduiding van gewestewegen, straten, waterlopen en de bebouwingstoestand volgens het Grootschalig Referentiebestand GRB. Bronnen: AGIV, GRB Raadpleegdienst via wms (toestand 2015-11-24).

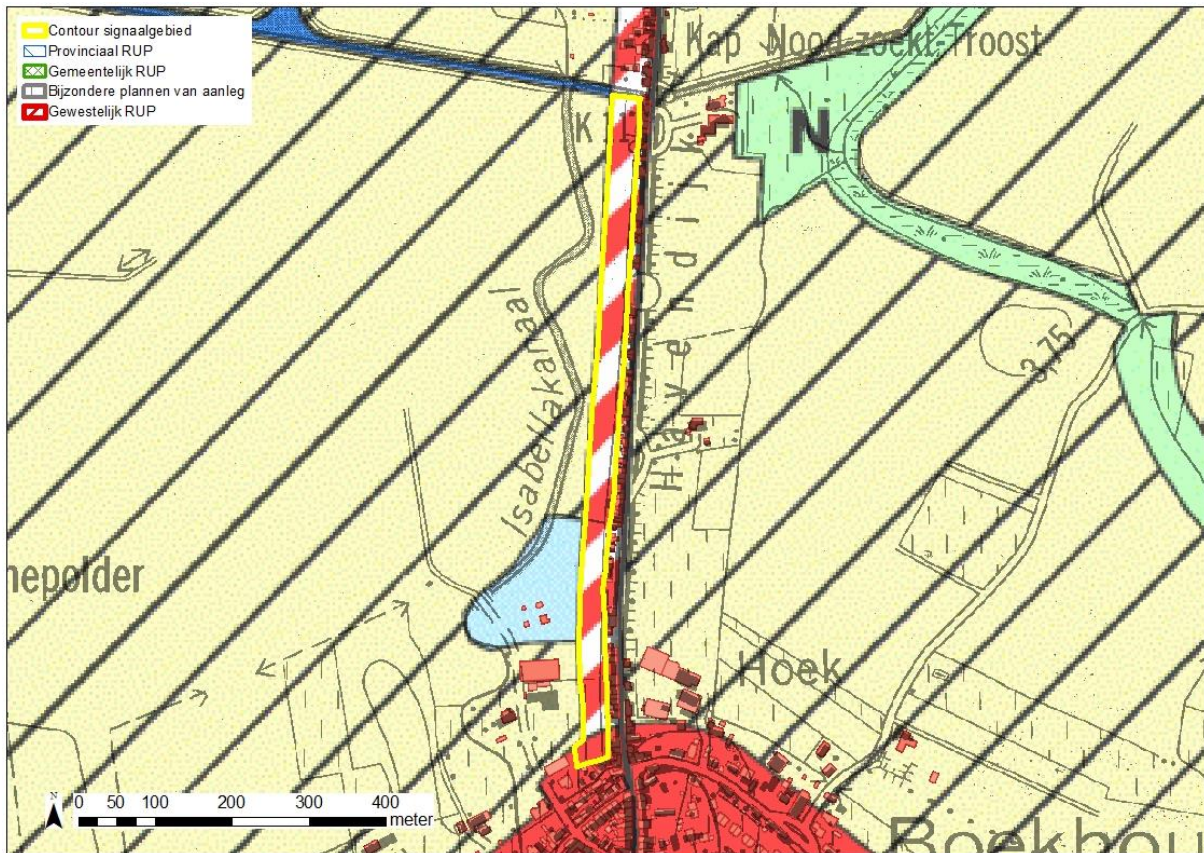
Huidige planologische bestemming:

Het signaalgebied ligt volgens het gewestplan hoofdzakelijk in woongebied met landelijk karakter (2,8 ha), een klein deel ook in woongebied (ca. 0,2 ha).

Globale beschrijving:

Het signaalgebied is gelegen ten westen van de Noordstraat, achterliggend (2e lijn) aan de woningen langs de Noordstraat. Het betreft een zone van ca. 36 m breed en 850 m lengte. Het signaalgebied is momenteel in gebruik als akkerland en als boomgaard. De RWZI van Boekhoute is aanpalend aan het signaalgebied gelegen.

Figuur 2: situering signaalgebied op gewestplan met aanduiding van goedgekeurde BPA's en RUP's en weergave van de bebouwingstoestand volgens het Grootschalig Referentiebestand GRB. Bronnen: Ruimte Vlaanderen en AGIV, GRB Raadpleegdienst via wms (toestand 2015-11-24).

2 Selectie en afbakening signaalgebied

Op 05/11/2014 werd voorliggend signaalgebied door de Algemene Bekkenvergadering van de Gentse Kanalen geselecteerd voor opname in de prioritair te onderzoeken signaalgebieden reeks 3. Het signaalgebied met aanzienlijke oppervlakte, ligt volledig binnen effectief overstromingsgevoelig gebied.

3 Watersysteem

3.1 Overstromingsrichtlijn¹

3.1.1 OVERSTROMINGSGEVAARKAART

In het kader van de Europese Overstromingsrichtlijn (ORL) werden overstromingsgevaar- en overstromingsrisicokaarten opgesteld aan de hand van hydraulische modellen. De overstromingsgevaarkaarten zijn de kaarten die de 'fysische eigenschappen' van de overstromingen beschrijven zoals de overstromingscontouren, waterdieptes en stroomsnelheden. De overstromingsgevaarkaarten geven geen informatie wat betreft de gevolgen, de kwetsbaarheid voor of het risico van de overstromingen.

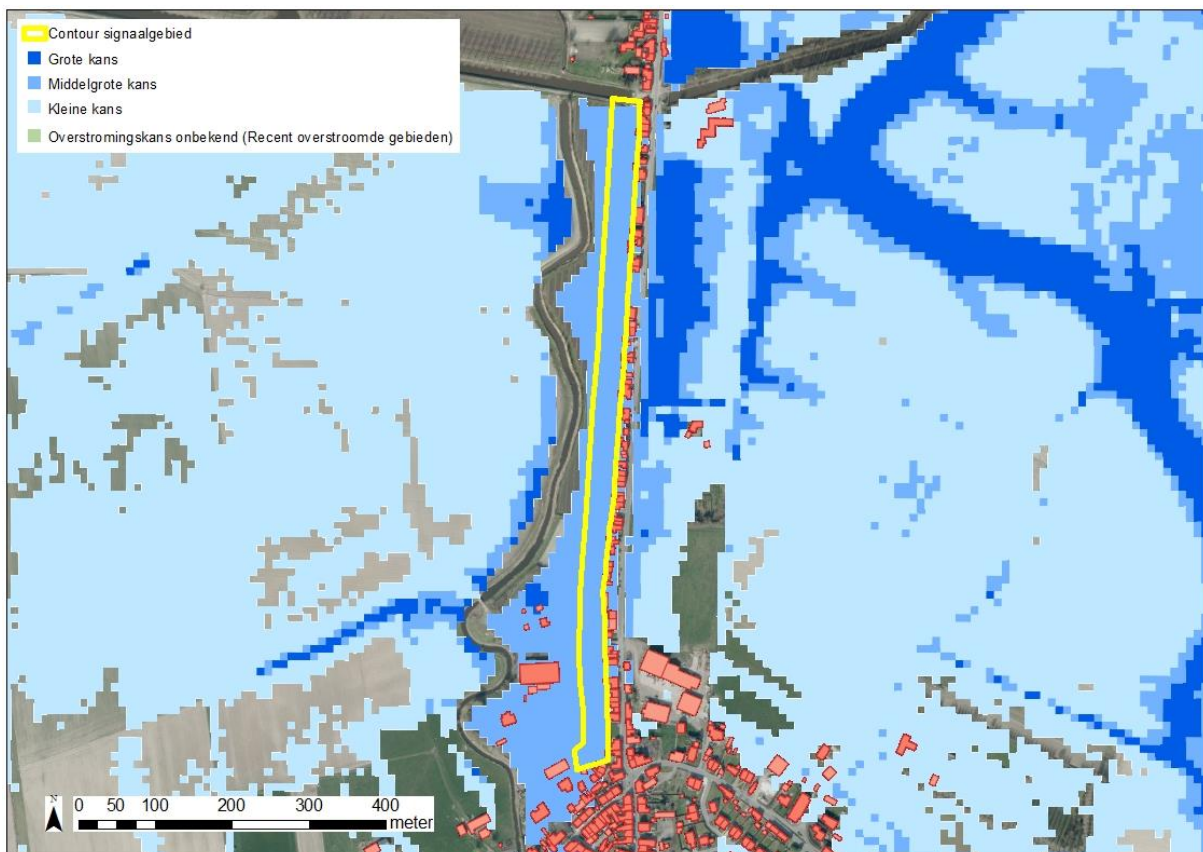
¹ Richtlijn 2007/60/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2007 over beoordeling en beheer van overstromingsrisico's. Deze richtlijn werd omgezet in het decreet Integraal Waterbeleid op 16 juli 2010.

De ORL stelt dat 3 scenario's in beschouwing dienen te worden genomen voor de overstromingskaarten: kleine kans op overstromingen (terugkeerperiode van grootteorde 1000 jaar of een uitzonderlijke gebeurtenis), middelgrote kans op overstromingen (terugkeerperiode van grootteorde 100 jaar) en grote kans op overstromingen(terugkeerperiode van grootteorde 10 jaar).

Vermits het niet zinvol is om voor elke waterloop hydraulische modellen op te stellen, werd in Vlaanderen de basiskaart hydrografisch netwerk opgesteld die alle waterlopen omvat waarvoor de overstromingsgevaar- en overstromingsrisicokaarten werden opgesteld. De basiskaart hydrografisch netwerk werd opgesteld volgens het principe dat alle waterlopen met een potentieel significant overstromingsrisico en waterlopen die water afvoeren van waterlopen met een overstromingsrisico meegenomen worden. Daarnaast werd ook de volledige kustlijn beschouwd.

Wanneer er geen gemodelleerde overstromingsgevaarkaarten beschikbaar zijn wordt enkel de kaart van de Recent Overstroomde Gebieden (ROG) weergegeven². De kaarten geven steeds de huidige situatie weer en houden geen rekening met mogelijke of geplande ingrepen.

Het signaalgebied kent een middelgrote kans op overstromingen (terugkeerperiode van grootteorde 100 jaar).

Figuur 3: De blauwe contouren geven de huidige overstromingskans weer. Hoe donkerder blauw, hoe groter de overstromingskans. De groene contour geeft de recente overstroomde gebieden (ROG) weer, waar geen specifieke overstromingskans gekend is.

3.1.2 KLIMAATTOETS

De Overstromingsrichtlijn vraagt om bij het voorkomen of beperken van mogelijk negatieve gevolgen van overstromingen rekening te houden met o.a. de invloed van klimaatverandering. Onderstaande

² gebiedsdekkende afbakening van alle effectief overstroomde gebieden in Vlaanderen in de periode 1988 tot heden

kaarten met klimaatprojectie werden opgemaakt in kader van de orbp-studie van VMM-AOW^[3] en geven niet alleen de overstromingskans (bij gemiddelde klimaatprojectie) maar ook de overstromingsdiepte (bij hoge klimaatprojectie). Vanuit het no regret principe lijkt het aangewezen om adaptief bouwen of waterbestendig bouwen af te stemmen op toekomstige overstromingshoogtes met hoge klimaatprojectie.

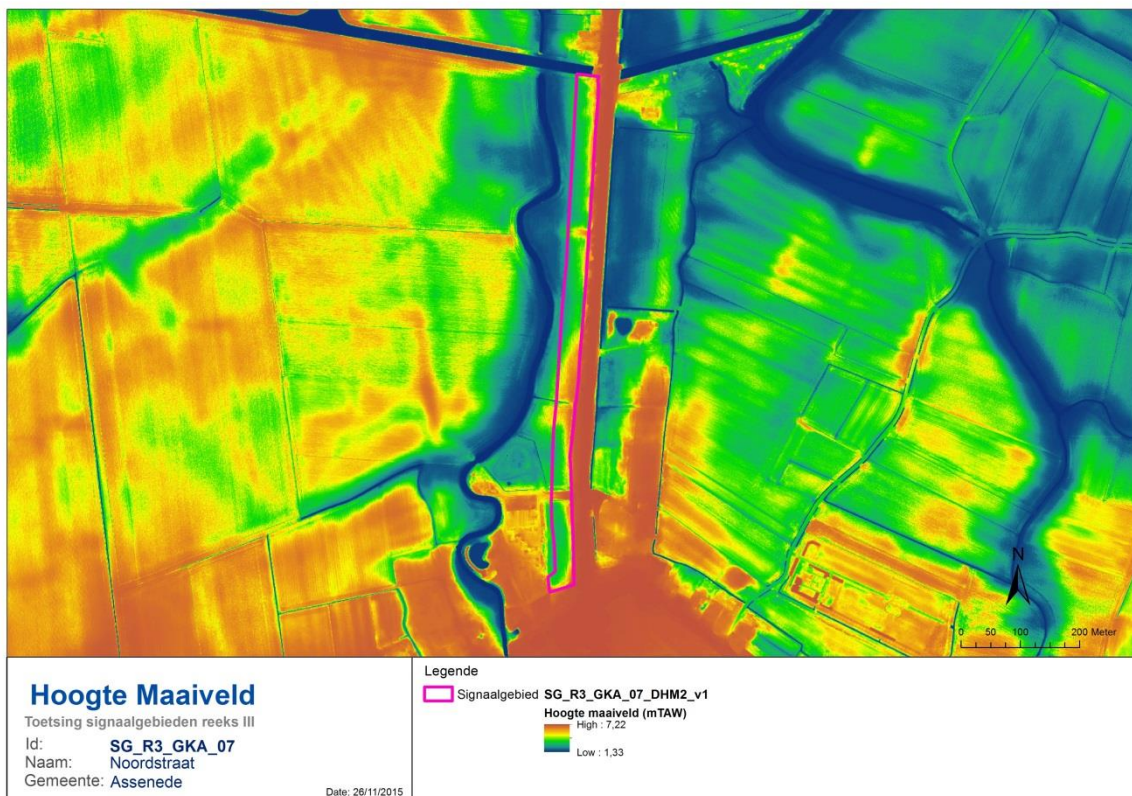
Voor dit gebied is geen klimaattoets beschikbaar.

3.2 Bespreking watersysteem

Het signaalgebied is gelegen in poldergebied, dijken en kreekrestanten zijn typerend voor deze regio. Langs de westelijke kant is het signaalgebied begrensd door de Lembeekse Isabellastroom die via de Zwartesluisbeek en het Leopoldkanaal kunstmatig ontwaterd wordt via het Isabellagemaal richting Braakman en de Westerschelde in Nederland. De Lembeekse Isabellastroom is gelegen in de bedding van een oude kreekrestant (+/- 2m50 TAW).

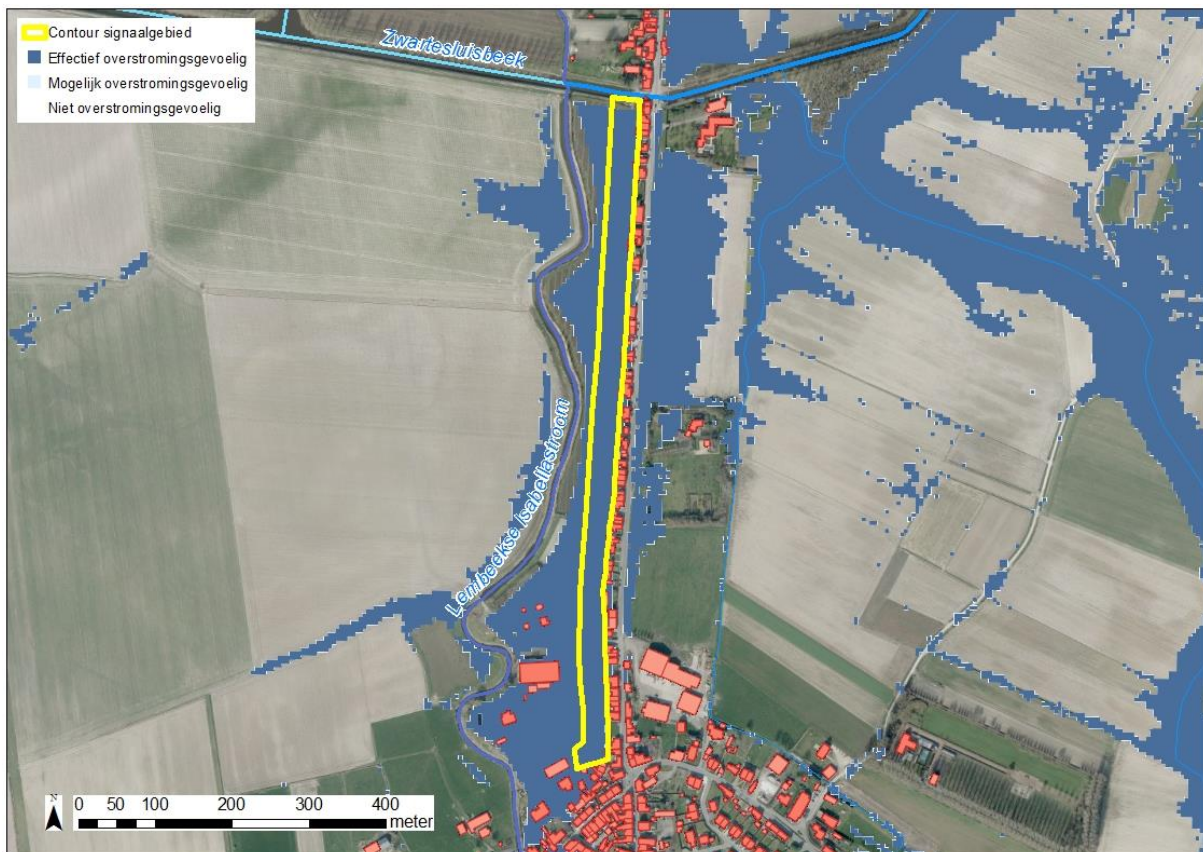
Langs de oostelijke zijde is het signaalgebied (+/- 3m50 TAW) begrensd door de Noordstraat die gelegen is op een oude dijk (+/- 5m80 TAW). Op deze dijk zijn vele voor de regio typerende dijkhuisjes aanwezig. Het signaalgebied zelf is lager gelegen achterliggend deze dijkhuisjes, in 2e lijn.

Volgens de watertoetskaart overstromingsgevoelige gebieden bevindt het signaalgebied zich in effectief overstromingsgevoelig gebied. Het signaalgebied is niet aangeduid als ROG-gebied, noch als risicozone voor overstromingen. Net stroomopwaarts in het centrum van Boekhoute ter hoogte van de Ooststraat, Waterdijkstraat, Oostmolenstraat zouden er wel enkele woonwijken zijn die gevoelig zijn voor overstromingen, deze zones zijn niet aangeduid op de kaart van Recent Overstroomde Gebieden.

Figuur 4: Situering signaalgebied op het digitaal hoogtemodel (DHM)

^[3] "Onderbouwing van het overstromingsrisicobeheerplan voor de onbevaarbare waterlopen, VMM, 2013"

Figuur 5: watertoetskaart van het signaalgebied op recente orthofoto (medio 2015) met aanduiding van de overstromingsgevoelige gebieden (lichtblauw = mogelijk overstromingsgevoelig; donkerblauw = effectief overstromingsgevoelig), volgens Ministerieel Besluit dd. 1/6/2014. Weergave van reeds goedgekeurde signaalgebieden in de omgeving.

4 Gebiedsvisie

4.1 Visie Integraal Waterbeleid

De visie van het bekkenbeheerplan streeft een optimaal behoud van de waterbergingsgebieden na. Deze visie werd in het bekkenbeheerplan verder vertaald in de actie A5 'Evaluatie naar effectief bodemgebruik (en mogelijke alternatieven met betrekking tot bestemming) voor een aantal zones gelegen in actueel of in potentieel waterbergingsgebied of waterconserveringsgebied'. Voorliggende fiche kadert in de uitvoering van deze actie.

Er zijn geen specifieke terreinacties uit het bekkenbeheerplan met een rechtstreeks invloed op het aandachtsgebied. Opwaarts worden er verschillende ingrepen gepland die het waterbergend vermogen van de Moerbeekvallei (bovenstroom van de Lembeekse Isabellastroom) vergroten. Deze ingrepen zijn echter weinig relevant voor het betreffend signaalgebied. Ter hoogte van de Tingelhoek zou een zone die nu afwatert richting Lembeekse Isabellastroom, oostwaarts worden afgeleid via een sifon onder de Ooststraat om de problemen van wateroverlast ter hoogte van de Waterdijkstraat en Ooststraat op te lossen.

4.2 Ruimtelijke visie (structuurplannen ed.)

Er zijn geen relevante gegevens voor dit signaalgebied in kader van ruimtelijke structuurplannen e.d. Het signaalgebied betreft een zone achterliggend de woningen op de dijk en is nog voldoende diep om hier een 2e bouwlijn te creëren. Een 2^e bouwlijn is hier niet gewenst.

4.3 Lopende initiatieven:

Er zijn geen initiatieven gekend om het signaalgebied te ontwikkelen.

5 Historiek overleg lokale besturen

Bij de screening van de relevante signaalgebieden en de opmaak van de ontwerp-startbeslissingen werden naast de lokale besturen ook andere relevante instanties uitgenodigd.

- Overleg najaar 2014 “selectie signaalgebieden reeks 3”:

Het signaalgebied werd voorgedragen voor prioritaire opname in kader van signaalgebieden reeks 3.

- Overleg 06/02/2015 “bespreking watergevoeligheid signaalgebied, scenario en afbakening gebied”:

Een eerste overleg voor de 4 signaalgebieden van gemeente Assenede vond plaats op 06/02/2015. De afwatering van het gebied wordt besproken. Het signaalgebied staat niet gekend als problematisch. Wel ligt de zone in 2^e bouwlijn, wat hier niet gewenst is.

- Overleg 09/09/2015 “afbakening gebied en voorstel startbeslissing”:

Het bekkensecretariaat maakte op basis van de bespreking 06/02/2015 een ontwerp startbeslissing op voor het signaalgebied Noordstraat. Een 2^e overleg vond plaats op 09/09/2015, de ontwerp startbeslissing werd voorafgaand de vergadering bezorgd aan de genodigden. Op de vergadering werd gevraagd om zowel de zones op de dijk uit de contour van het signaalgebied te houden alsook de percelen met betrekking tot de RWZI Boekhoute.

- Standpunt van college van Burgemeester en Schepenen (03/11/2015):

Het college van burgemeester en schepenen van gemeente Assenede keurde op zitting van 3/11 de ontwerp-startbeslissingsfiche goed.

- Algemene Bekkenvergadering van de Gentse Kanalen (03/11/2015):

Op de Algemene Bekkenvergadering van de Gentse Kanalen van 06/11/2015 werd de ontwerp-startbeslissing goedgekeurd.

6 Keuze ontwikkelingsperspectief, instrument en initiatiefnemer

Het signaalgebied is niet gelegen in ROG-gebied. Het signaalgebied is wel aangeduid als effectief overstromingsgevoelig gebied volgens de watertoetskaart van de overstromingsgevoelige gebieden 2014. Geschat wordt dat het gebied eens in de 100 jaar overstroomt (middelgrote overstromingskans). Er zijn geen gegevens bekend inzake mogelijke effecten op het gebied door klimatologische omstandigheden.

Daar behoud van het waterbergend vermogen van het signaalgebied aangewezen is kan scenario C (nieuwe functionele invulling) of scenario B (verscherpte watertoets) overwogen worden vanuit het watersysteem.

Vanuit standpunt ruimtelijke ordening is ontwikkeling van het signaalgebied niet aangewezen. Het signaalgebied bevindt zich immers achterliggend aan de woningen langsheen de Noordstraat. Een tweede bouwlijn is hier niet gewenst. Deze situatie waarin restgronden (bouwzone) aanwezig zijn, achterliggend reeds aanwezige bebouwing (dijkhuisjes), is typisch voor de regio.

Voor signaalgebied Noordstraat zijn volgende beleidsopties van toepassing:

C: nieuwe functionele invulling voor het gebied

Bestemmingswijziging: woongebied omzetten naar invulling (open ruimtelfunctie) die compatibel is met het watersysteem.

B: maatregelen met behoud van bestemming

n.v.t.

A: watertoets

n.v.t.

Instrument:

RUP

Initiatiefnemer:

Gemeente Assenede

7 Conclusie signaalgebied en beslissing Vlaamse Regering

Conclusie signaalgebied

Het signaalgebied is aangeduid als effectief overstromingsgevoelig gebied. Geschat wordt dat het gebied eens in de 100 jaar overstroomt (middelgrote overstromingskans).

Daar het waterbergend vermogen van het signaalgebied moet behouden worden en ontwikkeling van het gebied vanuit het standpunt ruimtelijke ordening niet aangewezen is, wordt een nieuwe functionele invulling voor het signaalgebied, compatibel met het watersysteem, voorzien (scenario C).

Beslissing Vlaamse Regering d.d.31/03/2017

De Vlaamse Regering hecht haar goedkeuring aan het bovenstaand ontwikkelingsperspectief en gelast de bevoegde instanties om het ontwikkelingsperspectief te respecteren en de voorwaarden uit de ontwerp-startbeslissing door te vertalen bij de toepassing van de watertoets;